

Codul de procerura civila din 1865 Brosurara 1 din 15 august 2002 - Actualizat

CAPITOLUL IV¹: Amenzi judiciare si despagubiri

Art. 108¹

(1) Daca legea nu prevede altfel, instanta, potrivit dispozitiilor prezentului articol, va putea sanctiona urmatoarele fapte savârsite în legatura cu procesul, astfel: *(la data 17-iul-2005 Art. 108¹, alin. (1) din cartea II, titlul II, capitolul IV¹ modificat de Art. I, punctul 18. din [Legea 219/2005](#))*

1. cu amenda judiciara de la 500.000 lei la 7.000.000 lei:

a) introducerea, cu rea-credinta, a unor cereri vadit netemeinice;

b) formularea, cu rea-credinta, a unei cereri de recuzare sau de stramutare;

)

c) obtinerea, cu rea-credinta, a citarii prin publicitate a oricarei parti;

d) obtinerea, cu rea-credinta, de catre reclamantul caruia i s-a respins cererea, a unor masuri asiguratorii prin care pârâtul a fost pagubit;

e) contestarea, cu rea-credinta, a scrierii sau semnaturii unui înscris;

f) refuzul partii de a se prezenta la sedinta de informare cu privire la avantajele medierii, în situatiile în care a acceptat, potrivit legii.

(la data 25-nov-2010 Art. 108¹, alin. (1), punctul 1., litera E. din cartea II, titlul II, capitolul IV¹ completat de Art. I, punctul 9. din [Legea 202/2010](#))

2. cu amenda judiciara de la 300.000 lei la 5.000.000 lei:

a) neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune marturie când este prezent în instanta, în afara de cazul în care acesta este minor;

b) neprezentarea avocatului, a reprezentantului sau a celui care asista partea, ori nerespectarea de catre acestia a îndatoririlor stabilite de lege sau de catre instanta, daca în acest mod s-a cauzat amânarea judecarii procesului;

c) refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrarii în termenul fixat, ori refuzul de a da lamuririle cerute;

c¹) nerespectarea de catre agentii fortei publice a obligatiei de acordare a concursului la îndeplinirea efectiva a executarii silite, potrivit art. 373² alin. 1;

(la data 13-ian-2007 Art. 108¹, alin. (1), punctul 2., litera C. din cartea II, titlul II, capitolul IV¹ completat de Art. I, punctul 3. din [Legea 459/2006](#))

d) neluarea de catre conducatorul unitatii în cadrul careia urmeaza a se efectua o expertiza a masurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei, precum si împiedicarea de catre orice persoana a efectuarii expertizei în conditiile legii;

(la data 17-iul-2005 Art. 108¹, alin. (1), punctul 2., litera D. din cartea II, titlul II, capitolul IV¹ modificat de Art. I, punctul 18. din [Legea 219/2005](#))

e) neprezentarea unui înscris sau a unui bun, de catre cel care îl detine, la termenul fixat în acest scop de instanta;

f) refuzul sau omisiunea unei autoritati ori a altei persoane de a comunica la cererea instantei, la termenul fixat în acest scop, datele care rezulta din actele si evidentele ei;

g) cauzarea amânarii judecarii sau executarii silite de catre cel în sarcinat cu îndeplinirea actelor de procedura.

h) împiedicarea în orice mod a exercitarii, în legatura cu procesul, a atributiilor ce revin judecatorilor, expertilor desemnati de instanta în conditiile legii, agentilor procedurali, precum si altor salariati ai instantei;

(2) Amenda nu se va aplica persoanelor la care se refera punctul 2 al alin. 1, daca motive temeinice le-au împiedicat sa aduca la îndeplinire obligatiile ce le revin.

Art. 108²

(1) Nerespectarea de catre oricare dintre parti sau de catre alte persoane a masurilor luate de catre instanta pentru asigurarea ordinii si solemnitatii sedintei de judecata se sanctioneaza cu amenda de la 300.000 lei la 2.000.000 lei.

(2) Nerespectarea de catre orice persoana a dispozitiilor privind desfasurarea normala a executarii silite se sanctioneaza de catre presedintele instantei de executare, la cererea executorului, cu amenda de la 500.000 lei la 5.000.000 lei.

(3) O data cu aplicarea sanctiunii se va stabili în ce consta abaterea savârsita.

Art. 108³

)
Cel care, cu intentie sau din culpa, a pricinuit amânarea judecării sau a executării silite, prin una dintre faptele prevazute în art. 108¹ sau art. 108², la cererea părții interesate va putea fi obligat de către instanța de judecată ori, după caz, de către președintele instanței de executare, la plata unei despăgubiri pentru paguba cauzată prin amânare.

Art. 108⁴

Amenda și despăgubirea se stabilesc prin încheiere executorie, care se comunică celui obligat, dacă măsura a fost luată în lipsa acestuia.

Art. 108⁵

(1) Împotriva încheierii prevazute la art. 108⁴ cel obligat la amenda sau despăgubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând, motivat, să se revină asupra amenzii ori despăgubirii sau să se dispună reducerea acestora.

(2) Cererea se face în termen de 15 zile, după caz, de la data la care a fost luată măsura sau de la data comunicării încheierii.

(3) Cererea se soluționează prin încheiere irevocabilă, dată în camera de consiliu, de către instanța de judecată ori de președintele instanței de executare care a aplicat amenda sau despăgubirea.

Art. 130

Judecătorii sau părțile pot pune întrebări martorilor sau experților numai prin mijlocirea președintelui, care poate însă încuviința ca aceștia să pună întrebările și direct.

Art. 170

(1) Când s-a încuviințat o cercetare locală, expertiză sau dovadă cu martori, partea care a propus-o este obligată ca, în termen de 5 zile de la încuviințare, să depună suma statornicita de instanța pentru cheltuielile de cercetare, drumul și despăgubirea martorilor sau plata expertului; recipisa se va depune la grefa instanței.

(2) Când s-a încuviințat părților dovezi potrivit dispozițiilor art. 138 pct. 2 și 4, termenul de mai sus poate fi prelungit până la 15 zile.

(3) Neîndeplinirea acestor obligații atrage decăderea, pentru acea instanță, din dovada încuviințată.

(4) Depunerea sumei se va putea însă face și după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amâna judecata.

Art. 171¹

În cazurile în care proba a fost dispusă din oficiu sau la cererea procurorului în procesul pornit de acesta în condițiile art. 45 alin. 2, instanța va stabili, prin încheiere, cheltuielile de administrare a probei și partea care trebuie să le plătească, putându-le pune și în sarcina ambelor părți.

*(la data 17-iul-2005 Art. 171 din cartea II, titlul III, capitolul III, secțiunea III, subsecțiunea 1 completat de Art. I, punctul 29. din **Legea 219/2005**)*

SUBSECȚIUNEA 5: §5. Expertiză

Art. 201

(1) Când pentru lamurirea unor împrejurări de fapt instanța consideră necesar să cunoască părerea unor specialiști, va numi, la cererea părților ori din oficiu, unul sau trei experți, stabilind prin încheiere punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe, după care va putea convoca o audiere în camera de consiliu, în cadrul căreia va solicita expertului să se pronunțe cu privire la costul estimativ al lucrării ce urmează să fie efectuată, cât și cu privire la durata de timp necesară efectuării expertizei. Poziția părților, respectiv a părții care a solicitat proba va fi consemnată în încheiere. În funcție de poziția expertului, a părților, respectiv a părții care a solicitat proba, instanța va fixa termenul de depunere a raportului de expertiză și condițiile de plată a cheltuielilor necesare efectuării expertizei. Dispozițiile art. 213 alin. 2 sunt aplicabile.

▶(la data 25-nov-2010 Art. 201, alin. (1) din cartea II, titlul III, capitolul III, sectiunea III, subsectiunea 5 modificat de Art. I, punctul 24. din [Legea 202/2010](#))

(2) Când este necesar, instanța va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.

(3) În domeniile strict specializate, în care nu există experți autorizați, din oficiu sau la cererea oricărui dintre părți, judecătorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalități ori specialiști din domeniul respectiv. Punctul de vedere va fi prezentat în camera de consiliu sau în ședința publică, părțile fiind îndreptățite să pună și ele întrebări.

(4) Dispozițiile referitoare la expertiză, cu excepția celor privind aducerea cu mandat, sancționarea cu amendă și obligarea la plată de despăgubiri, sunt aplicabile în mod corespunzător în cazurile prevăzute la alin. 2 și 3.

(5) La efectuarea expertizei în condițiile alin. 2 pot participa și experți desemnați de părți, dacă prin lege nu se dispune altfel.

▣**Art. 202**

(1) Dacă părțile nu se învoiesc asupra numirii experților, ei se vor numi de către instanța, prin tragere la sorti, în ședința publică, de pe lista întocmită și comunicată de către biroul local de expertiză, cuprinzând persoanele înscrise în evidența celor autorizate, potrivit legii, să efectueze expertize judiciare.

▶(la data 17-iul-2005 Art. 202, alin. (1) din cartea II, titlul III, capitolul III, sectiunea III, subsectiunea 5 modificat de Art. I, punctul 30. din [Legea 219/2005](#))

(2) Încheierea de numire va stabili și plata experților.

▣**Art. 203**

Abrogat prin O.U.G. nr. [138/2000](#).

▣**Art. 204**

(1) Experții se vor recuza pentru aceleași motive ca și judecătorii.

(2) Recuzarea trebuie să fie cerută în termen de 5 zile de la numirea expertului, dacă motivul ei există la această dată; în celelalte cazuri termenul va curge de la data când s-a ivit motivul de recuzare.

(3) Recuzările se judecă în ședința publică, cu citarea părților și a expertului.

▣**Art. 205**

(1) Dispozițiile privitoare la citare, aducerea cu mandat și sancționarea martorilor care lipsesc sunt deopotrivă aplicabile experților.

(2) Dacă expertul nu se înfatisează, instanța poate dispune înlocuirea lui.

▣**Art. 206**

(1) Expertul, precum și cei solicitați să exprime punctul de vedere potrivit art. 201 alin. 3 vor depune următorul jurământ: «Jur că îmi voi îndeplini cu cinste și nepartărire însărcinarea încredințată de instanța de judecată. Așa să-mi ajute Dumnezeu!» Dispozițiile art. 193 alin. 2-7 sunt aplicabile în mod corespunzător.

(2) Pentru depunerea jurământului, ei vor fi chemați în camera de consiliu, îndată după numire, fără citarea părților. Instanța va constata depunerea jurământului prin încheiere.

▣**Art. 207**

Dacă experții pot să-și dea de îndată părerea, vor fi ascultați chiar în ședința, iar părerea lor se va trece într-un proces-verbal, întocmit potrivit art. 198.

▣**Art. 208**

(1) Dacă pentru expertiză este nevoie de o lucrare la fața locului, ea nu poate fi făcută decât după citarea părților prin carte postală recomandată, cu dovada de primire, arătând zilele și orele când începe și continuă lucrarea. Dovada de primire va fi alăturată lucrării expertului.

(2) Părțile sunt obligate să dea expertului orice lamuriri în legătură cu obiectul lucrării.

▣**Art. 209**

▶Expertul numit este dator să-și depună lucrarea cu cel puțin 5 zile înainte de termenul sorocit pentru judecată.

▣**Art. 210**

Când sunt mai mulți experți cu păreri deosebite lucrarea trebuie să cuprindă părerea motivată a fiecăruia.

▣**Art. 211**

Expertii sunt datori sa se înfatiseze înaintea instantei spre a da lamuriri ori de câte ori li se va cere, caz în care au dreptul la despagubiri, ce se vor stabili prin încheiere executorie.

▣**Art. 212**

(1)Daca instanta nu este lamurita prin expertiza facuta, poate dispune întregirea expertizei sau o noua expertiza.

(2)Expertiza contrarie va trebui ceruta motivat la primul termen dupa depunerea lucrarii.

▣**Art. 213**

(1)Expertii care vor cere sau vor primi mai mult decât plata statornicita se vor pedepsi pentru luare de mita.

(2)La cererea expertilor, tinându-se seama de lucrare, instanta le va putea mari plata cuvenita prin încheiere executorie data cu citarea partilor.

▣**Art. 214**

Daca expertiza se face de o alta instanta prin delegatie, numirea expertilor si statornicirea platii ce li se cuvine se va putea lasa în sarcina acestei instante.